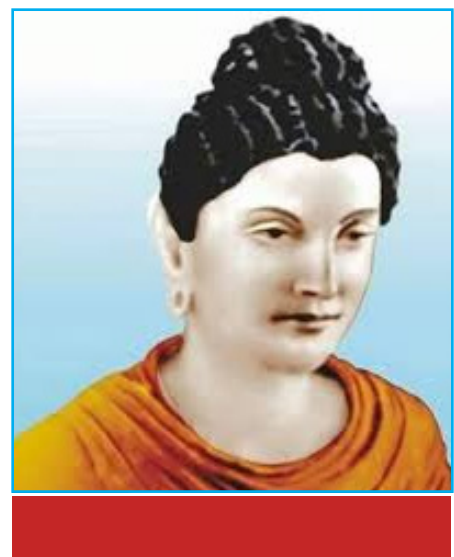

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

<https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610>

“Equality and Justice”

स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

ਪਟਿਆਲਾ

PATIALA On line paper 24 ਅਗਸਤ 2025 ਐਤਵਾਰ “ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਪੰਜਵਾਂ ਸਾਲ w.e.f. 15 August 2022 ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ whatsapp. 91-94636-01616 email. hardipchumber57@gmail.com ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

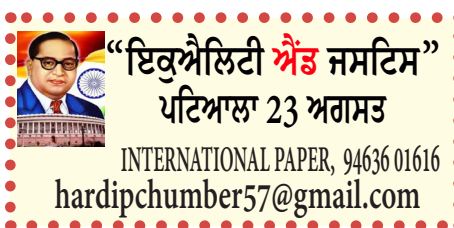
ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay 91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ‘ਤੇ ਈਡੀ ਦੇ ਛਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਆਨਲਾਈਨ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਹੋਇਆ ਖੁਲਾਸਾ, ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਜਬਤ

ਕੀ ਪੰਥਕ ਵੋਟਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣਗੇ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ?

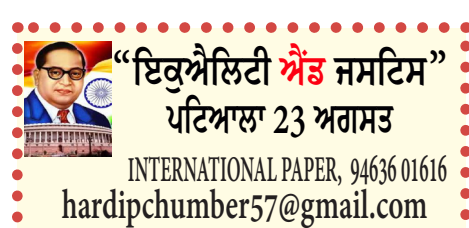
“ਇ ਨ ਫੇ ਰ ਸ ਮੈਂ ਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਈਡੀ) ਦੇ ਬੰਗਲੂਰੂ ਜ਼ੋਨਲ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰਦੁਰਗਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕੇਸੀ ਵੀਰੇਂਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 30 ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰਦੁਰਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਛੇ, ਬੰਗਲੂਰੂ ਵਿੱਚ 10, ਜੋਧਪੁਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ, ਹੁਬਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ, ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਤੇ ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਗੋਆ ਦੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਕੈਸੀਨੋ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ - ਪਪੀ’ਜ਼ ਕੈਸੀਨੋ ਗੋਲਡ, ਓਸ਼ੀਅਨ ਰਿਵਰਸ ਕੈਸੀਨੋ, ਪਪੀ’ਜ਼ ਕੈਸੀਨੋ ਪ੍ਰਾਈਡ, ਓਸ਼ੀਅਨ 7 ਕੈਸੀਨੋ ਅਤੇ ਬਿਗ ਡੈਡੀ ਕੈਸੀਨੋ,”

ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। “ਇਹ ਤਲਾਸ਼ੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਐਨਲਾਈਨ ਅਤੇ ਐਂਡਲਾਈਨ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।” ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਕਿੰਗ567, ਰਾਜਾ567, ਪਪੀ’ਜ਼003, ਅਤੇ ਰਤਨਾ ਗੋਮਿੰਗ ਵਰਗੇ ਨਾਵਾਂ ਹੇਠ ਕਈ ਐਨਲਾਈਨ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਸਾਈਟਾਂ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਭਰਾ,

ਕੇ.ਸੀ. ਕਿੱਪੇਸਵਾਮੀ, ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਡਾਇਮੰਡ ਸਾਫਟੈਕ, ਟੀ.ਆਰ. ਐਸ. ਟੈਕਨਾਲੋਜੀਜ਼, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਮ9 ਟੈਕਨਾਲੋਜੀਜ਼ - ਜੋ ਕੇ.ਸੀ. ਵੀਰੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੋਮਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, “ਈਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਛਾ ਪਿ ਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਬੰਗਲੂਰੂ ਦੇ ਰਾਜਾਰਾਜੇਸ਼ਵਰੀਨਗਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਕੁਸੁਮਾ ਐਚ

ਦੇ ਭਰਾ ਅਨਿਲ ਗੌੜਾ ਨੂੰ ਵੀ ਕਬਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜਾਰਾਜੇਸ਼ਵਰੀਨਗਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ ‘ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। 2016 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵੀਰੇਂਦਰ ਜੇ.ਡੀ. (ਐਸ) ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਥਰੂਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਚੈਂਬਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਛੁਪਾਈ ਗਈ 5.7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਰੰਸੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੱਲਕੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਘਰ ‘ਤੇ ਬਾਥਰੂਮ ਦੀਆਂ ਟਾਈਲਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਛੁਪੇ ਹੋਏ 90 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 32 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸੋਨੇ ਦੇ ਬਿਸਕੁਟ ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ ਵੀ ਮਿਲੇ।

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਲਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਤੀ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਜਾਤੀ ਸੂਚਕ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਉਪਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੱਟ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਉੱਪਰ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਵੀ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਭਾਰੂ ਦਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦਲਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਥਾਂ

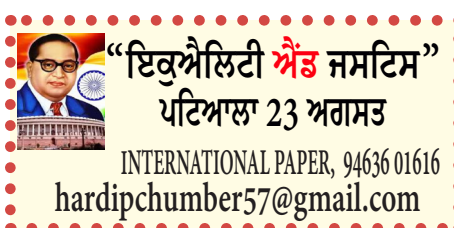
ਡੇਰਿਆ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਹੁਣ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਆਏ ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਦਲ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਬਾਦਲ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿਰੋਧਤਾ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਧਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਛਵੀ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕਈ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਉੱਪਰ ਤਲਬ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਤਿੱਖੇ ਬਿਆਨ

ਦੇਣਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਾਦਲ ਦਲ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਵੇਂ ਧੜੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਹਨ, ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨੂੰ ਗਲਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਚਾਕਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ, ਹੋਟਲ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੇ, ਬਲਕਿ ਪੰਥ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਉਥੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ

ਇੱਥੇ ਵੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਨਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸਿਰਫ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਦਲ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਦਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ, ਪੰਥਕ ਵੋਟਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਹਨਾਂ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ।

ਅਸਾਮ: ਗਰਨੇਡ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮੀ ਜ਼ਖਮੀ

ਗੁਹਾਟੀ, 25 ਜੂਨ ਗੋਲਾਘਾਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬੋਕਾਖਟ ਵਿਖੇ ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਐਫ. ਕੈਂਪ ‘ਤੇ ਦੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਰਨੇਡ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਾਮ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਰਮੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਗੋਲਾਘਾਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬੋਕਾਖਟ ਵਿਖੇ ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਐਫ. ਕੈਂਪ ‘ਤੇ ਦੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਰਨੇਡ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

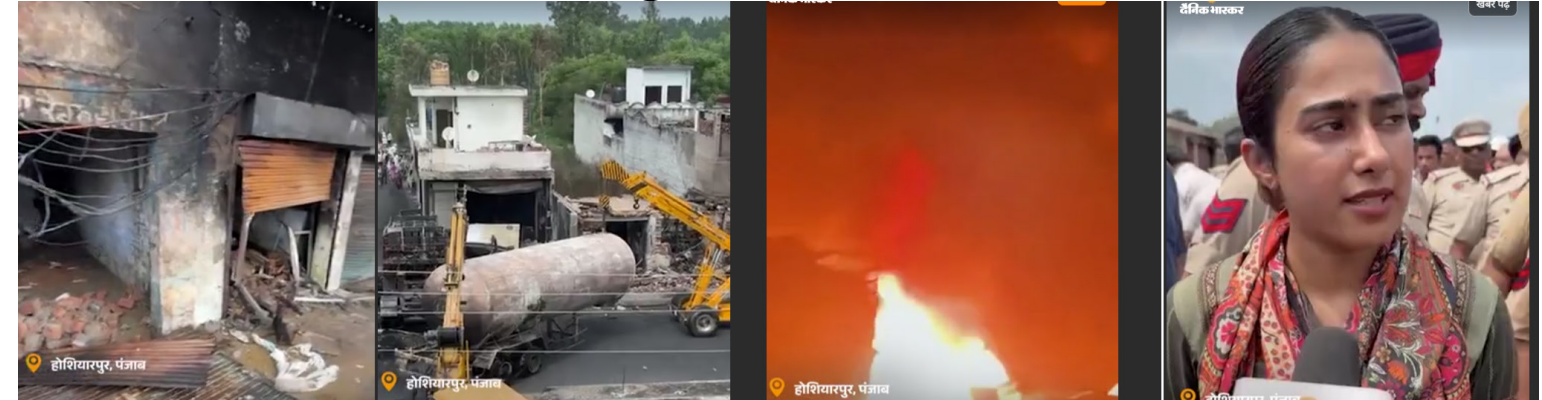
ਅਸਾਮ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਰਮੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇੱਕ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੰਗਲਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਪਗੁਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੈਂਪ ‘ਤੇ ਗਰਨੇਡ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਉਪਰੰਤ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬੋਕਾਖਟ ਦੇ ਸਵਾਹਿਦ ਕਮਲਾ ਮੀਰੀ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ, ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ।” ਬੋਕਾਖਟ ਹਲਕੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਅਤੁਲ ਬੋਰਾ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਸ ‘ਤੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਇਸ ਕਾਇਰਤਾਪੂਰਨ ਕੰਮ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੱਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਾਡੇ ਸਮੂਹਿਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਣਗੀਆਂ।” -ਪੀਟੀਆਈ

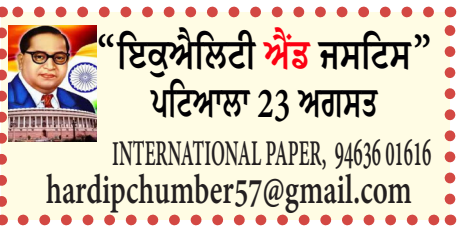
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਲਪੀਜੀ ਟੈਂਕਰ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 5 ਮੌਤਾਂ: 30 ਜ਼ਖਮੀ, 35 ਘਰ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸੜ ਗਈਆਂ,

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਲਪੀਜੀ ਟੈਂਕਰ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 5 ਮੌਤਾਂ: 30 ਸੜ ਗਏ, 35 ਘਰ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸੜ ਗਈਆਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ- ਇੰਝ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਬਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਿਕਅੱਪ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਕਾਰਨ ਐਲਪੀਜੀ ਟੈਂਕਰ ਦੇ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇੱਕ ਔਰਤ ਸਮੇਤ 4 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 3 ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਸਕੀ ਹੈ। ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਗਭਗ 200 ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ 25 ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ 10 ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਮਹਾੜ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਮਿਤੀ 26 ਦਸੰਬਰ, 1927 (ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਅਗਲਾ ਹਿੱਸਾ)

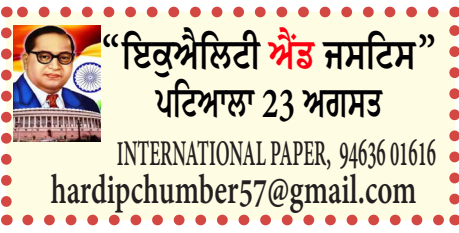
ਇਹ ਕੰਮ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿਰਫ਼ ਮਿੱਠੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਠੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੋਹਿਤ ਮਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਭਾਵਨਾਵਾਂ

ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਵਨਾ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਜਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿਰੋਧ 'ਤੇ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਜ਼ਾਲਮ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਾਲਮ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੁਹਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ 1789 ਦੀ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੂੰ ਜ਼ਾਲਮ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇੱਕ ਗੱਲ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨਾਲ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਅਜਨਬੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪਾਪ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਔਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਹ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ। ਸਾਡਾ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਮ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਕੁਚਲੋ। ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਓ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਦਾ ਖਰੜਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ

ਪਹਿਲਾ ਮਤਾ
ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ

55 ਲੱਖ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮੁਫਤ ਰਾਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਚ ਰਹੀ ਹੈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਹਿਤ 55 ਲੱਖ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਅਨਾਜ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਕਦਮ ਦੱਸਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਅਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਇਹ ਅਸੈਂਬਲੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਰਮ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਤਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਗੁਲਾਮੀ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਕੌਮ ਕਿਵੇਂ ਨਿਘਾਰ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਕਿ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਨਮ ਸਿੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀ ਹਨ? ਅਤੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਨਮ ਸਿੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥ ਅਤੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇੰਨੀ ਭਿਆਨਕ ਹਾਲਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਕੀ ਹਨ? ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪਸੀ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਨੂੰ ਕੁਚਲ ਨਾ ਦੇਵੇ? ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਸਿੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ, ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅੱਜ ਦੀ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ -

ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਬਰਾਬਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੱਕ ਬਰਾਬਰ ਦਰਜੇ ਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ, ਇਸ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(ii) ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਇਹ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਸਮਾਨਤਾ-ਅਧਾਰਤ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(iii) ਸਮੁੱਚੀ ਜਨਤਾ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ਰੂਤੀ, ਸਮਿ੍ਰਤੀ, ਪੁਰਾਣ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(iv) ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ। ਇਹ ਸੀਮਾ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸ਼ਟਧਿਕਾਰ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਾਂਗ, ਇਹ ਸਭਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਅਸਮਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(v) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਮਾਜ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹਨ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ

ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਸੈਂਬਲੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਗਠਿਤ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ।

(vi) ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਗ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ, ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਨੀਂਹ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਾਤ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿੱਤੇ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਵਿਤਕਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰਕੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਕਾਰਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਸੈਂਬਲੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵੰਡਾਂ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਸੀਤਾਰਾਮ ਨਾਮਦੇਵ ਸ਼ਿਵਤਾਰਕਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਸਤਾਵ
ਸਮਰਥਨ: ਆਰ. ਭਾਉ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗਾਇਕਵਾੜ
ਪ੍ਰਸ਼ਟੀ: ਆਰ. ਐਨ. ਟੀ. ਜਾਧਵ
ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ: ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੰਗਾਬਾਈ ਸਾਵੰਤ

ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ

ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਸ਼ੁਦਰ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਗੁਲਾਮੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮਨੁਸ਼ਮ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵੰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਨਾਮ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸਭਾ ਉਸ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਸਾੜ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ - ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਧਰ ਨੀਲਕੰਠ ਸਹਸਰਬੁਧੇ
ਸਮਰਥਿਤ - ਆਰ. ਰਾਜੇਂਦਰ
ਪ੍ਰਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ - ਆਰ. ਬੋਰਾਟ
(ਜਾਣਕਾਰੀ - ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਕਹੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸੰਪਾਦਕ, “ਬਹਿਸ਼ਕ੍ਰਿਤ ਭਾਰਤ”)

ਤੀਜਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ

ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਗ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਅਤੇ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਕਸ਼ੱਤਰੀ, ਵੈਸ਼, ਸ਼ੁਦਰ ਆਦਿ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਮਹਾਰ, ਮੰਗ ਆਦਿ ਜਾਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿੰਧੀ (ਦਰਜ਼ੀ), ਸੋਨਾਰ (ਸੁਨਿਆਰ), ਮਾਲੀ ਆਦਿ ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਮਰਾਠਾ, ਕੋਂਕਣਸਥ (ਕੋਂਕਨ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ), ਦੇਸ਼ਸਥ (ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ) ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਂਤ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ - ਡਾ. ਕੌਂਡੀਰਾਮ ਖੇਲਵਾਡੀਕਰ
ਦੂਜਾ - ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਬੇਦਾਰ ਘਾਟਗੇ
ਪ੍ਰਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਡਾ. ਨਿਰਮਲ ਗੰਗਾਵਣੇ
ਮੁੜ-ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ - ਧੌਡੀਰਾਮ ਨਾਰਾਇਣ ਗਾਇਕਵਾੜ

ਚੌਥਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ:

ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ
(1) ਧਰਮਧਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਹਰੇਕ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(3) ਧਰਮਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਉਸਨੂੰ ਧਰਮਧਿਕਾਰੀ ਕਹਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਸਮਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

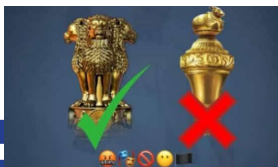
(4) ਧਰਮਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਗ੍ਰਾਮ ਧਰਮਧਿਕਾਰੀ, ਤਹਿਸੀਲ ਧਰਮਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਧਰਮਧਿਕਾਰੀ ਵਾਂਗ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(5) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਦੱਖਣੀਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ, ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਢੁਕਵੀਂ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਆਰ. ਪਤਿਤ ਪਵਨ ਦਾਸ ਬੁਵਾ
ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ - ਆਰ. ਗਿਰਿਜਾ ਸ਼ੰਕਰ ਸ਼ਿਵਦਾਸ
ਪ੍ਰਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਆਰ. ਚਾਵਰੇ ਮਾਸਟਰ,
ਪ੍ਰਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਆਰ. ਰਾਘੋ ਨਾਰਾਇਣ ਵਨਮਾਲੀ
ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਉਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਛੇ ਕਾਰੀਗਰ ਮਨੁਸ਼ਮ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਜਲਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਛੇ ਇੰਚ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਫੁੱਟ ਚੌੜਾ ਅਤੇ ਲੰਬਾ ਟੋਆ ਪੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੰਦਨ ਦੀਆਂ ਲੱਕੜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਰੇ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਚਾਰ ਥੰਮ੍ਹ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਤਿੰਨ ਪਾਸੇ ਝੰਡੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ “ਮਨੁਸ਼ਮ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਜਲਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ”, “ਛੁਤਛਾਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰੋ”, “ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਓ” ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਨਾਅਰੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ। 25 ਦਸੰਬਰ, 1927 ਨੂੰ ਰਾਤ 9 ਵਜੇ, ਬਾਪੂਸਾਹਿਬ ਸਹਸਰਤਰਬੁਧੇ ਅਤੇ ਪੰਜ ਤੋਂ ਛੇ ਹੋਰ ਅਛੁਤ ਸਾਧੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁਸ਼ਮ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਪੋਥੀ ਨੂੰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦਾ ਕੰਮ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਲਈ ਖੇਡਾਂ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ - ਰੈਗੂਲਰ ਭਰਤੀ ਕਰੇ,--ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਨਵੇਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਪਰਖ ਕਾਲ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਸਾਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਪੂਰੀ ਮਿਲੇ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਗਸਤ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸੰਗਰੂਰ()ਬਹੁਜਨ
ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰ
ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਅਤੇ
ਡਾਕਟਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਂਝੇ
ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ
ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ
ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰਾਂ
ਨੇ ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਅਸਾਮੀਆਂ
ਨੂੰ ਠੇਕੇ ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇ ਦੀ ਬਿਜਾਏ
ਰੈਗੂਲਰ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ

ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ
ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਦਾਰ
ਕਮ ਚੌਕੀਦਾਰ, ਮਾਲੀ, ਕੁਕ,
ਮੇਟ, ਸਫਾਈ ਸੇਵਕ ਪੱਕੇ
ਤੌਰ ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪ੍ਰੰਤੂ
ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ
ਨੇ ਕਲਾਸ ਫੋਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ
ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੱਤ ਮਾਰੀ

ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਘੋਰ
ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਸ੍ਰ
ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਅਤੇ
ਡਾ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ
ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਭਰਤੀ
ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ
ਪਰਖ ਕਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇਕ

ਸਾਲ ਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਬੇਸਿਕ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਬਜਾਏ
ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ,
ਜਦੋਂ ਕਿ ਦਰਜਾ ਇੱਕ ਤੇ ਦੇ
ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਦਰਜਾ ਤਿੰਨ
ਤੇ ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ
ਨਾਲ ਸ਼ਰੇਆਮ ਧੋਖਾ ਹੈ ਇਸ
ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੂਬੇਦਾਰ
ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ,
ਸਤਿਗੁਰ ਸਿੰਘ ਕੌਹਰੀਆਂ,
ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ, ਗੁਰਮੇਲ
ਸਿੰਘ ਰੰਗੀਲਾ, ਗੁਰਦੇਵ
ਸਿੰਘ ਘਾਬਦਾਂ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ
ਮੰਗਵਾਲ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਗਸਤ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ
ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡਾਂ
ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ
ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ
ਤਹਿਤ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ
ਸਥਾਨਕ ਜੇ.ਐਸ.ਐਫ.ਐਚ.
ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ
ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਮੈਚ
ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ
ਬਲਾਚੌਰ ਦੇ ਐਸ.ਡੀ.
ਐਮ. ਕ੍ਰਿਤਿਕਾ ਗੋਇਲ ਨੇ
ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ
ਲਈ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ
ਦੱਸਿਆ। ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ.
ਕ੍ਰਿਤਿਕਾ ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਨਾ

ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਦੇ
ਚਹੁੰਮੁਖੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ
ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਸਗੋਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪਾਸਾਰ ਨਾਲ
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਲਾਮਤ ਨੂੰ
ਵੀ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ
ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ
ਸਾਰੇ ਖਿਡਾਰੀ ਪਾਉਂਦਿਆਂ
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਖੇਡ ਨਕਸ਼ੇ ‘ਤੇ
ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ
ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ
ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿਰਾਸਤ
ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ

ਮਿਲ ਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ
ਸਮੇਂ ‘ਤੇ ਖੇਡ ਸਰਗਰਮੀਆਂ
ਕਰਵਾਏਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ
ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੀਆਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ
ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਾਲ
ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ
ਖੇਡਾਂ ਵਤਨ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਗੱਲ
ਕਰਦਿਆਂ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ.
ਕ੍ਰਿਤਿਕਾ ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਬਲਾਕ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ
ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡਾਂ 03
ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 23 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ
ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਉਮਰ ਵਰਗ

ਦੇ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ
ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ
ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ
ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ
ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ
ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਬਲਾਕ
ਪੱਧਰੀ ਖੇਡਾਂ 4 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ
12 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ
ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੀਆਂ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲਾਕ
ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 04-05
ਸਤੰਬਰ, ਬਲਾਕ ਬਲਾਚੌਰ
ਅਤੇ ਸੜੋਆ ਵਿੱਚ 08-
09 ਸਤੰਬਰ ਅਤੇ ਬਲਾਕ
ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ 11-12 ਸਤੰਬਰ
ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਮਰ ਵਰਗ
ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਥਲੈਟਿਕਸ,
ਵਾਲੀਬਾਲ, ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਤੇ
ਵਾਲੀਬਾਲ ਸ਼ਮੇਲਿਤ, ਕਬੱਡੀ
ਸਰਕਲ, ਖੇ-ਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

13 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸਬੰਧੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ,, - , ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਮਾਨਸਾ/ਸ਼ਰਮਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਗਸਤ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮਾਨਸਾ 23, ਅਗਸਤ (

ਅਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)
ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ
ਕੇਂਦਰ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਜਥੇਬੰਦੀ
ਪੰਜਾਬ, ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲੀ
ਸੰਗਠਨ ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਮਿਡ
-ਡੇ -ਮੀਲ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਅਹਿਮ
ਮੀਟਿੰਗ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਭਵਨ
ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ
ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸੂਬਾਈ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਨਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕ ਮਸਲਿਆਂ
ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 13 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ

ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵੱਲ ਮਾਰਚ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ
ਕਰਨਾ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਦੀਆਂ
ਕਿਸਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ,ਪੇਂਡੂ ਭੱਤਾ
ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ, ਏਸੀਪੀ ਸਕੀਮ
ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਵਿੱਤੀ
ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੰਗਠਨ
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਪਾਲ
ਕੌਰ ਮਾਨਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ
ਹਰ ਇੱਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਲਈ ਬਹੁਤ

ਅਹਿਮ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ
ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਤਾਂ
ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ
ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਬਲਾਕਾਂ
ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ
ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਸਥਾਨਕ
ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਅੱਜ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ
ਲਗਾਈ।

ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
ਦੇ ਆਗੂ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਭੁਪਾਲ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੱਥੇਬੰਦਕ ਲੜਾਈਆਂ
ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ
ਸਾਥ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ‘ਚ
ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸਮਰਥਨ ਜਾਰੀ
ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ
ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਸ ਅਹਿਮ ਮੰਗ
ਇਕਮੁੱਠਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ
ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਜਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਕਣਕਵਾਲ ਚਹਿਲਾ,
ਰੰਗੀ ਰਾਮ ਕੋਟਲੀ, ਜਗਮੋਹਨ
ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ,ਬਚਿੱਤਰ
ਝੁਨੀਰ, ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਮਾਨਸਾ,
ਅਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨਸਾ, ਮਿਡ-
ਡੇ -ਮੀਲ ਵਰਕਰ ਯੂਨੀਅਨ
ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ
ਮਾਨਸਾ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਬੁਢਲਾਡਾ
ਆਦਿ ਆਗੂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਗਸਤ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮਾਨਸਾ ਡਾਂ ਸੰਦੀਪ ਘੰਡ
ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਪਰਿਸ਼ਦ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਸਤਲੁਜ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪੰਚਕੁਲਾ ਦੇ
ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਨਵ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ
10 ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਦਾ ਲੋਕ-
ਅਰਪਣ ਸਮਾਰੋਹ 27 ਅਗਸਤ
2025 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10.30
ਵਜੇ ਕਲਾ ਭਵਨ, ਸੈਕਟਰ
16,ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ
ਜਾਵੇਗਾ। ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ
ਪੰਚਾਇਤ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ,
ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ
ਪਰਹੁਣਚਾਰੀ, ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ
ਸ. ਤਰੁਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਂਦ ਮੁੱਖ
ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਗੇ।
ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ,
ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ
ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਦੀ
ਕਰਨਗੇ।

ਲੋਕ-ਅਰਪਣ ਕੀਤੀਆਂ
ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ
‘ਮਰਟੀਰਡਮ ਦੈਟ ਬਰਥਡ ਦਾ
ਫਿਊਚਰ’, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ
ਐਂਡ ਦਾ ਪੋਸਟਹਿਊਮਨ
ਰੈਵੂਲੂਸ਼ਨ,ਲੇਖਕ: ਅਮਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ‘ਪੰਜਾਬ

ਇਕੋਨਾਮੀ ਪਰਸਪੈਕਟਿਵਿਸ
ਐਂਡ ਪਾਥਵੇਜ਼’, ਲੇਖਕ:
ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਨ, ‘ਨਾਰਿ
ਸਥਾਈ’,ਸੰਪਾਦਨ: ਡਾ. ਅਕਾਲ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ, ‘ਆਪਣਾ ਮੂਲ
ਪਛਾਣ’,ਸੰਪਾਦਕ: ਡਾ. ਪ੍ਰਵੀਨ
ਕੁਮਾਰ, ‘ਪਰਵਾਸ ਚਿੰਤਨ
ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ’, ਸੰਪਾਦਕ: ਡਾ.
ਅਕਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਡਾ.
ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ‘ਦਲਿਤ
ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ’,ਸੰਪਾਦਕ:
ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ.
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ‘ਸਵਰਨਜੀਤ
ਸਦੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਨਵੇਂ ਆਯਾਮ
ਇਤਿਹਾਸ, ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ

ਕਾਵਿ ਅੰਤਰ-ਸੰਵਾਦ’(ਸਾਹਿਤਕ
ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ)- ਅਤੇ ਸਿੰਘ
ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ
ਹੋਣਗੇ ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ.
ਯੋਗਰਾਜ, ਡਾ. ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ,
ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ, ਡਾ. ਰੌਣਕੀ
ਰਾਮ, ਡਾ. ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ.
ਆਤਮ ਰੰਧਾਵਾ, ਡਾ. ਜਸਨਪ੍ਰੀਤ,
ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ.
ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ,

ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਜਾਣ-
ਪਛਾਣ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਡਾ.
ਯੋਗ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਮੰਚ
ਸੰਚਾਲਨ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ
ਪ੍ਰੋ. ਨਿਰਮਲ ਜੌੜਾ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ
ਸਮਰਾਲਾ, ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਰੁਪਾਲ
ਹੋਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਪਰਿਸ਼ਦ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ
ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਦੀ ਹੋਰਾਂ ਨੇ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਾਰੇ
ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ
ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਪੰਜਾਬ ਨਵ-
ਸਿਰਜਣਾ’ ਤਹਿਤ ਪਿੱਛਲੇ
ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ
ਸੈਮੀਨਾਰ, ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਜਾਂ
ਹੋਰ ਕੋਮਲ ਕਲਾਵਾਂ ਨਾਲ
ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ
ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ
ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਦਾ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ
ਅਗਾਂਹ ਜੋੜਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ
ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ, ਔਰਤਾਂ
ਅਤੇ ਦੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ
ਬਾਰੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ
ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਕ ਵਿਚ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਲਾਮ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ
ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾ
ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ
ਕਿ ਆਲੋਚਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ
ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ
ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ
ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ
ਨੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ,
ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤਕ
ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ
ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ
ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ CPR BLS.

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 23 ਅਗਸਤ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

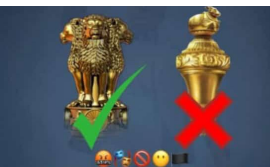
ਪਟਿਆਲਾ
ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ,
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ
ਹਾਦਸੇ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ
ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਿਖਿਅਤ
ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ
ਮਦਦਗਾਰ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਣ
ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਕਾ ਰਾਮ ਵਰਮਾ
ਵਲੋਂ ਹੈੱਡ ਕਰਾਸ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ
ਹੋਕੇ ਵੀ, ਪਿਛਲੇ 13 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ
ਸਿਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪੁਲਿਸ,
ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਖੇ

ਜਾਕੇ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜਾਈ
ਨਿਯਮਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਸੂਲਾਂ
ਨਿਯਮਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਫਰਜ਼ਾਂ,
ਫਸਟ ਏਡ, ਸੀ ਪੀ ਆਰ,
ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ
ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ
ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ
ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ
ਬੱਚਿਆਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ

ਨਿਯਮਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਸੂਲਾਂ
ਫਰਜ਼ਾਂ, ਮੁਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ,
ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ, ਅੱਗਾਂ ਗੈਸਾਂ
ਬਿਜਲੀ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਘਟਨਾਵਾਂ
ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ, ਜਾਨਾਂ
ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ
ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਕੇ, ਮੁਕਾਬਲੇ
ਕਰਵਾਕੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਜੈਤੂ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਡਲ
ਦੇਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ
ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਖਾਇਆ
ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਘਰਾਂ, ਗੱਡੀਆਂ, ਕੰਮ
ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ
ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਬੇਹੋਸ਼, ਦਿਲ
ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਾਰਡੀਅਕ ਅਰੈਸਟ,
ਸਿਰ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੱਟਾਂ, ਖੂਨ
ਵਗਣ ਸਮੇਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਠੀਕ ਫਸਟ
ਏਡ, ਸੀ ਪੀ ਆਰ, ਰਿਕਵਰੀ
ਜਾਂ ਵੈਟੀਲੈਟਰ ਪੁਜੀਸ਼ਨ
ਕਰਕੇ, ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮਰਨ ਤੋਂ
ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲੋਕ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਦੇਵ ਫ਼ਿਲੌਰ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਭਰਾਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਸਿਰੜ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜਨ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਫ਼ਿਲੌਰ/ਅੱਪਰਾ (ਦੀਪਾ)- ਲੋਕ ਘੋਲਾਂ ਦੇ ਥੰਮ ਲੋਕ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਦੇਵ ਫ਼ਿਲੌਰ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੰਚ ਅਤੇ ਕਾਮਰੇਡ ਦੇਵ ਫ਼ਿਲੌਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁਹੱਲਾ ਰਵਿਦਾਸ ਪੁਰਾ ਫ਼ਿਲੌਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਰਾਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕਾਮਰੇਡ ਦੇਵ ਫ਼ਿਲੌਰ ਵਾਂਗ ਲੋਕ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਸਿਰੜ ਨਾਲ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਬੀਬੀ ਹੰਸ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਸਰਪੰਚ ਰਾਮਗੜ੍ਹ, ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਨੀਹਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਲਾਲ ਚੁੰਬਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਫ਼ਿਲੌਰ, ਰਾਮ ਮੁਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਿਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਰਵਿਦਾਸਪੁਰਾ ਫ਼ਿਲੌਰ, ਮਾਸਟਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਸੰਤੋਖ ਪੁਰਾ, ਪ ਸ ਸ ਫ ਦੇ ਆਗੂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੌੜਾ ਆਦਿ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਰਾਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ, ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਪ ਸ ਸ ਫ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਸੱਕਤਰ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ, ਧੱਮਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੰਜੀਵ ਭੌਰਾ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਲਾਲ ਚੁੰਬਰ, ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ਼

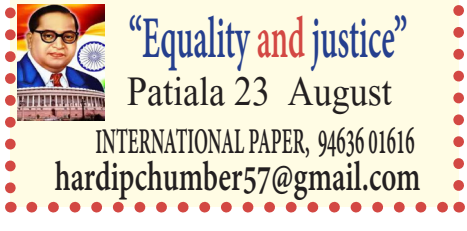

ਮੰਚ ਦੇ ਆਗੂ ਮਾਸਟਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਸੰਤੋਖ ਪੁਰਾ, ਰਾਮਜੀ ਦਾਸ ਗੰਨਾ ਪਿੰਡ, ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਫ਼ਿਲੌਰ, ਗੌਰਮਿੰਟ ਟੀਚਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਨੈਲ ਫ਼ਿਲੌਰ ਆਦਿ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਦੇਵ ਫ਼ਿਲੌਰ ਨੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੱਬੇ ਕੁੱਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੰਦ ਖ਼ਲਾਸੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਦੇਵ ਫ਼ਿਲੌਰ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਜੀਵਨ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲੋਕ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਰਨੈਲ ਫ਼ਿਲੌਰ ਵਲੋਂ ਬਰਸੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੰਚ ਦੇ ਅਗਲੇਰੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਥ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਅੱਜ ਦੇ ਬਰਸੀ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਲਾਡੀ ਮਹਿਸਮਪੁਰ , ਡਾਕਟਰ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਹਨੀ ਸੰਤੋਖਪੁਰਾ, ਸੋਮ ਨਾਥ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਠੜਾ, ਰਵੀ ਕਲੇਰ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਰਾਮਗੜ੍ਹ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਾਹਲਾ, ਡਾਕਟਰ ਸੁਨੀਲ ਗੰਨਾ ਪਿੰਡ ਆਦਿ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਿਰਮਲ ਜੀਤ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਮੀਆਂਵਾਲ, ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੈਂਟਾ ਮਾਓ ਸਾਹਿਬ, ਚੂਹੜ ਰਾਮ ਸਰਪੰਚ ਅੱਟੀ, ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਲੰਬੜਦਾਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਲੰਬੜਦਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸੁਮਨ, ਚਰਨਜੀਤ ਲੰਬੜਦਾਰ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਲੰਬੜਦਾਰ, ਕਮਲਜੀਤ ਰਾਮਗੜ੍ਹ, ਅਲੀ ਖਾਨ, ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਜ ਢੇਰਾ ਪੰਚ, ਰਜਿੰਦਰ ਰਾਜੂ ਬਰਹਮਪੁਰੀ, ਸਤਨਾਮ ਸੁਮਨ, ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਰਾਮਗੜ੍ਹ, ਬਿੰਦਰ ਫ਼ਿਲੌਰ, ਜਸਪਾਲ ਬੰਗਰ, ਵਿਜੇ ਬੰਗੜ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਚੋਪੜਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਗਿੰਦਾਂ, ਮੱਖਣ ਸੰਤੋਖਪੁਰਾ, ਪਰਮਾਨੰਦ ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ, ਚਮਨ ਲਾਲ ਚੌਕੜੀਆਂ, ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਮਿੱਠੜਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਰੁੜਕਾ, ਲੇਖ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬੀ, ਅੰਗਰੇਜ ਸਿੰਘ, ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਸੀਰ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਭੋਲਾ ਰਾਮ, ਕਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਖੇਲਾ, ਸਰਵਜੀਤ ਢੇਸੀ, ਗੁਰਚਰਨ ਪਰਤਬਪੁਰਾ, ਗੁਰਬਚਨ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਪਾਲ ਸੰਤੋਖਪੁਰਾ, ਹੁਸਨ ਲਾਲ ਮਿਸਤਰੀ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਭੁਲੇਵਾਲ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਵਾਲ ਪੰਚ, ਸੰਦੀਪ ਗੰਨਾ ਪਿੰਡ, ਸਰੂਪ ਕਲੇਰ, ਪ੍ਰਿਥੀ ਰਾਜ ਰਾਣਾ, ਰਾਹੁਲ ਕੋਰੀ, ਮੱਘਰ ਜਗਤਪੁਰ, ਗੁਰਮੇਲ, ਸੋਮ ਨਾਥ ਸੇਖੂਪੁਰ, ਨਛੱਤਰ ਮੁੱਠੜਾ, ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ ਪਟਵਾਰੀ, ਦਲਵੀਰ ਹੀਰ, ਪਰਮਜੀਤ ਮੁੱਠੜਾ, ਰੇਸ਼ਮ ਲਾਲ ਬਿਲਗਾ, ਡਾਕਟਰ ਸਲਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਰਾਮਗੜ੍ਹ, ਜਗਦੀਸ ਕੁਮਾਰ ਰਾਮਗੜ੍ਹ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੰਚ, ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਭ ਪਾਲ, ਜਗਨ ਨਾਥ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਜਗਤਪੁਰ, ਰਤਨ ਚੰਦ ਵਿਰਦੀ, ਰਾਹੁਲ ਕੋਰੀ , ਗੁਰਮੇਲ ਗੋਲਾ, ਮਦਨ ਲਾਲ ਦਾਰਾ ਪੁਰ, ਬਖਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ, ਹੰਸ ਕੌਰ ਕਲੇਰ, ਸੁਨੀਤਾ ਫ਼ਿਲੌਰ, ਮੀਨੂ ਮੁੱਠੜਾ, ਅੰਜੂ ਵਿਰਦੀ, ਪੂਜਾ ਪੰਡਰਿਕ, ਸਰੋਜ ਰਾਣੀ, ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਮੀਤੇ ਮੁੱਠੜਾ, ਕਮਲਜੀਤ ਮੁੱਠੜਾ, ਗੋਜੇ ਮੁੱਠੜਾ, ਨੀਲਮ ਰਾਣੀ, ਮਮਤਾ ਰਾਣੀ, ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਕੁਸ਼ਲਿਆ, ਗੀਤਾ ਰਾਣੀ, ਸੋਮਾ ਰਾਣੀ, ਕਾਂਤਾ ਦੇਵੀ, ਸ਼ਹੁੰਤਲਾ, ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਕਾਜਲ ਫ਼ਿਲੌਰ, ਦੀਪਾਂ ਫ਼ਿਲੌਰ, ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਕਾਕਰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਤਹਿਤ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ

ਲੌਂਗੋਵਾਲ, 23 ਅਗਸਤ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) - ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਸੰਗਰੂਰ ਡਾ.ਸੰਜੇ ਕਾਮਰਾ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾ.ਅੰਜੂ ਸਿੰਗਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਟੀਕਾਕਰਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 18 ਤੋਂ 23 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਕਾਕਰਨ ਹਫ਼ਤਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਕੈਂਪ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਲਗਾ ਕੇ ਏ ਐਨ ਐਮ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਹਤ

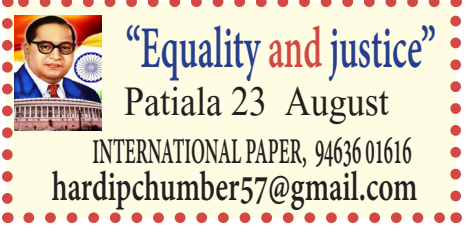
ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਟੀਕਾਕਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਟੈਟਨਸ ਦੇ ਦੋ ਟੀਕੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੋਲੀਓ, ਤਪਦਿਕ, ਗਲਘੇਟੂ, ਦਸਤ, ਖਸਰਾ ਅਤੇ ਰੂਬੇਲਾ, ਦਿਮਾਗੀ ਬੁਖਾਰ, ਪੀਲੀਆ, ਕਾਲੀ ਖੰਘ, ਨਿਮੋਨੀਆ ਅਤੇ ਅੰਧਰਾਤੇ ਵਰਗੀਆਂ ਜਾਨਲੇਵਾ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਟੀਕਾਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਲਾਕ ਐਜੂਕੇਟਰ

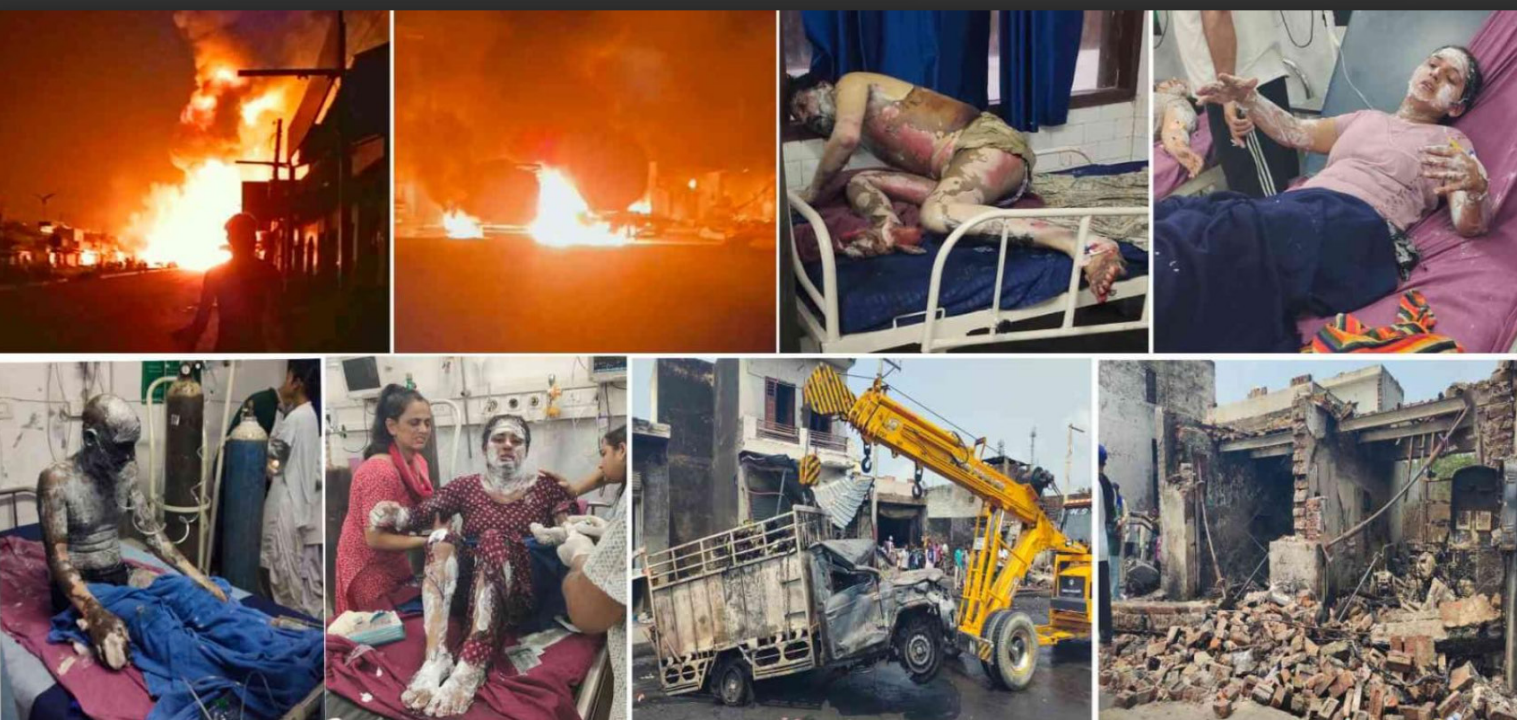
ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਛੁੱਟ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਟੀਕੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਮਾਜ ਲਈ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਟੀਕੇ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਲਗਵਾਉਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਸ਼ਾ ਵਰਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾਕਰਨ ਬਾਰੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਕਸਬਾ ਮੰਡਿਆਲਾ ‘ਚ ਐਲਪੀਜੀ ਗੈਸ ਟੈਂਕਰ ਤੇ ਬੋਲੇਰੋ ਦੀ ਹੋਈ ਟੱਕਰ •ਜਬਰਸਤ ਬਲਾਸਟ ਦੌਰਾਨ ਗੈਸ ਲੀਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ

• ਘਰਾਂ ‘ਚ ਸੁੱਤੇ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ‘ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਲਸੇ, • ਕਰੀਬ ਦੋ ਦਰਜਨ ਲੋਕ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਕਰਵਾਏ ਦਾਖਲ, ਹੁਣ ਤੱਕ 3 ਦੀ ਮੌਤ

ਹੁ ਸ਼ਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ , 2 3 ਅਗਸਤ (ਤਰਸੇਮ ਦੀਵਾਨਾ) ਜਲੰਧਰ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਰਗ (ਐੱਨਐੱਚ 503) ‘ਤੇ ਕਸਬਾ ਮੰਡਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 10 ਵਜੇ ਇੱਕ ਗੈਸ ਦੇ ਟੈਂਕਰ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਲੱਦੀ ਬੋਲੇਰੋ ਜੀਪ ਦਰਮਿਆਨ ਵਾਪਰੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਟੈਂਕਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੈਸ ਲੀਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬਲਾਸਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ | ਇਸ ਧਮਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਗੈਸ ਵਾਲਾ ਟੈਂਕਰ ਅਤੇ ਬੋਲੇਰੋ ਜੀਪ ਅੱਗ ਦਾ ਗੋਲਾ ਬਣ ਕੇ ਅੱਡਾ ਮੰਡਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੋਂ ਫੈਲ ਗਈ ਇਸ ਅੱਗ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ‘ਤੇ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੇ ਵਾਹਨ ਵੀ ਸੜਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਪੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰ ਕੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਲਸ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਐਂਬੂਲੈਂਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ | ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 22 ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੇ 3 ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ‘ਤੇ ਹੀ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹਾਲੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਲਾਪਤਾ ਵੀ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ | ਅੱਡਾ ਮੰਡਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਵੱਡੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚੀ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦੁਕਾਨਾਂ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਿਆ ਸਮਾਨ ਸੜ ਕੇ ਸਵਾਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸੰਗੀਤਰਾ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਪਹੁੰਚ

ਕੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ, ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਸੰਦੀਪ ਮਲਿਕ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਾਮ ਅਰੋੜਾ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦਾ ਹਾਲ ਚਾਲ ਜਾਣਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹੀ ਤੁਰੰਤ ਦੁਰਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਪਿੰਡ ਮੰਡਿਆਲਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ।

ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਤਰਾਸ਼ਦੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਮੰਡਿਆਲਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ‘ਤੇ ਮੰਡਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਧਰਨਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰੀ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ | ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੀੜਤ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਬਸਿੰਦਿਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਮੰਡਿਆਲਾ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੰਡਿਆਲਾ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਸ ਦੀ ਭਾਰੀ ਚੋਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੈਸ ਟੈਂਕਰ ਚਾਲਕ ਇਸ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ | ਹਾਦਸੇ ਵਾਲਾ ਗੈਸ ਟੈਂਕਰ ਵੀ ਪਿੰਡ ਢੇਰਾ ਦੇ ਇੱਕ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਗੈਸ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲਈ ਗਲਤ ਢੰਗ ਮੁੜਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਵੱਡੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਵਾਪਰ ਗਈ | ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੰਝ ਦਾ ਨਿਤ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕਥਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ | ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਮੰਡਿਆਲਾ ਤੋਂ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਚੁਕਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਗੈਸ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਐੱਸਪੀ ਪੀਬੀਆਈ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਢੱਡਾ ਅਤੇ ਡੀਐਸਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਧਰਨਾਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਕੇ ਧਰਨਾ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ | ਇਸ ਮੌਕੇ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਰੂਰ ਮਿਲੇਗਾ ! ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ । ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ “ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਸਕੀਮ” ਤਹਿਤ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਲੰਧਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਫਗਵਾੜਾ ਅਤੇ ਆਦਮਪੁਰ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਐਂਬੂਲੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਫਾਇਰ ਇੰਜਣ ਵੀ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਅਤੇ ਐਸ.ਡੀ. ਆਰ.ਐਫ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਵੀ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸੰਹਿਤਾ (2023) ਦੀ ਧਾਰਾ 105 ਅਤੇ 324 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ -ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਸੰਦੀਪ ਮਲਿਕ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਮਲਿਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸੰਹਿਤਾ (2023) ਦੀ ਧਾਰਾ 105 ਅਤੇ 324 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ !

“Equality and justice”
Patiala 23 August
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਗੜਚਿਰੋਲੀ ਵਿਚ ‘ਸੁੰਗੜਦਾ’ ਮਾਓਵਾਦ, ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮਾਈਨਿੰਗ’ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤਹਿਤ ਦ ਵਾਇਰ ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਛਪਣ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ, ਯਾਨੀ 22 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ, ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ‘ਤੇ ਲੋਇਡ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪੂਰੇ ਸਫ਼ੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਵੇਂਦਰ ਫੜਨਵੀਸ ਦੀਆਂ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਛਪਿਆ ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਗੜਚਿਰੋਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਲੋਇਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਫੜਨਵੀਸ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਉਦਘਾਟਨ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾਫ਼ ਸੀ—ਗੜਚਿਰੋਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ “ਸਟੀਲ ਸਿਟੀ” ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸ ਕੀਮਤ ‘ਤੇ? ਆਖ਼ਿਰ ਇਹ ਕੀਮਤ ਕੌਣ ਚੁਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਖ਼ਬਰ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਭਰਦੇ ਦੰਡਕਾਰਣੀਆ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਗੜਚਿਰੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਮਾਓਵਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਸੁੰਗੜਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਦਿਵਾਸੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇਹ ਦੂਜੀ ਕਿਸਤ ਇਸ ਅਮਲ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਅਸਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ

ਸਥਾਨਕ ਆਦਿਵਾਸੀ ਕਾਰਕੁਨ ਲਾਲਸੂ ਸੋਮਾ ਨੇਗੋਟੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਪੱਟਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਖਣਨ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਣਨ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਗੰਦੇ ਲਾਲ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਗੰਦੀ ਧੂੜ ਹਵਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗ਼ੈਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਫੜਨਵੀਸ ਨੇ 22 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੀ ਗੜਚਿਰੋਲੀ ਵਿਚ ‘ਹਰਿਤ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ’ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਤਹਿਤ 1 ਕਰੋੜ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ 11 ਕਰੋੜ ਪੌਦੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 25 ਕਰੋੜ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 2014 ਤੋਂ 2021 ਤੱਕ 50 ਕਰੋੜ ਰੁੱਖ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ‘ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਾਲਸੂ ਨੇਗੋਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਥਕੰਡਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ‘ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਰੱਖਤ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਹਾਸੇਹੀਣਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੇ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਦਰੱਖਤ ਲਗਾ ਦੇਵੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪੁਰਤੀ

ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੌਦੇ, ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਕੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਜੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੇਂਦੂ ਪੱਤਾ, ਬਾਂਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਣ ਉਪਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਪੌਦੇ ਉਸਦੀ ਪੁਰਤੀ ਕਰ ਸਕਣਗੇ?’

ਲਾਲਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਚਾਰ-ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਵੱਡੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਲਗਾਉਣਾ ਇੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਜ਼ਾਕ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।’

ਲਾਲਸੂ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਣਨ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਤ ਖਾਣਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਢਕੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫਸਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹੀ ਉੱਗਦੀ ਹੈ।

ਉਸਨੇ ਮਲਮਪਾੜੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਸੂਰਜਾਗੜ੍ਹ ਪਹਾੜੀ ਤੋਂ ਵਗ ਕੇ ਉਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਝਰਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਥੋਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ ਸਨ, ਨਹਾਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੱਛੀ, ਕੇਕੜੇ ਆਦਿ ਫੜਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਖਾਣ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਲਾਲ ਪਾਣੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਝਰਨੇ ਦੇ ਮੱਛੀ, ਕੇਕੜੇ, ਡੱਡੂ, ਸੱਪ ਆਦਿ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਗਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਦ-ਮੂਲ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਵੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੋਟੇਗਾਂਵ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਵਿਕਾਸ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਵਿਨੋਦ ਮੰਡਾਵੀ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਖਣਨ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ‘ਆਸਟੀ, ਆਲਾਪੱਲੀ ਅਤੇ ਸੂਰਜਾਗੜ੍ਹ ਹਾਈਵੇ ਉੱਪਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦਰਜਨਾਂ ਟਰੱਕ ਉਸ ਹਾਈਵੇ ਤੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।’

ਸੂਰਜਾਗੜ੍ਹ ਪਹਾੜ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ

ਸਥਾਨਕ ਆਦਿਵਾਸੀ ਸੂਰਜਾਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਖਾਣ ਪੱਟਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁੱਸੇ ‘ਚ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਚਾਰ ਪਰਬਤ ਮਾਲਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ। ਇਹ ਖੇਤਰ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਵੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰਵਾਇਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ-ਰਿਵਾਜ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾੜੀਆ ਸੂਚੀਦਰਜ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਬਾਇਲੀ ਸਮੂਹ (ਪੀਵੀਟੀਜੀ) ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ‘ਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਲਾਲਸੂ, ਜੋ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਮਾੜੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਹਨ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ‘ਉਸ ਪਹਾੜੀ ਵਿਚ ਜੋ ਦੇਵਤਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੇ ਮਾੜੀਆ ਆਦਿਵਾਸੀ ‘ਓਗਦਾਲ ਪੇਨ’ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਬਾਹਰਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਠਾਕੁਰ ਦੇਵ’ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।’

ਸੂਰਜਾਗੜ੍ਹ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕੁੱਲ 75 ਪਿੰਡ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੂਰਜਾਗੜ੍ਹ ਪੱਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਾੜੀ ਦਾ ਅਸਲੀ ਆਦਿਵਾਸੀ ਨਾਮ ‘ਓਗਦਾਲਗੜ੍ਹ’ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ, ਥਾਵਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਂ ਬਦਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਨੋਦ ਮੰਡਾਵੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ, ‘ਜਦੋਂ ਮੁਲਕ ਦੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ‘ਤੇ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ ‘ਤੇ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ? ਮੁਲਕ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ ‘ਤੇ ਧੜਾਧੜ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।’

ਸਾਲ 2019 ਵਿਚ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦੰਤੇਵਾੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬੈਲਾਡਿਲਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨੰਦਰਾਜ ਪਹਾੜ ਵਿਚ ਖਣਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਹਾੜ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਟ ਦੇਵਤਾ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ। ਓੜੀਸਾ ਦੇ ਕੋਰਾਪੁਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਿਜੀਮਾਲੀ ਪਹਾੜ ਵਿਚ ਵੀ ਆਦਿਵਾਸੀ ਆਪਣੇ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿਆਮਗਿਰੀ ਪਹਾੜ ਦੀ ਵੀ ਇਹੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਜਾਗੜ੍ਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਗ਼ਾਵਤ

ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਹੋਰੀ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਬਾਬੂਰਾਓ ਸ਼ੇਡਮਾਕੇ ਦਾ ਸ਼ਰਨ ਸਥਾਨ ਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਹਾੜ ‘ਤੇ ਸੂਰਜਾਗੜ੍ਹ ਕਿਲਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਬੂਰਾਓ ਸ਼ੇਡਮਾਕੇ ਨੇ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ। 1857 ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਬਾਬੂਰਾਓ ਸ਼ੇਡਮਾਕੇ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਫ਼ੌਜ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਲੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਲਾਲਸੂ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੂਰਜਾਗੜ੍ਹ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ – ਤਲਵਾਰ, ਭਾਲੇ, ਖੰਜਰ, ਢਾਲ। ਆਦਿਵਾਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਦਿਵਾਸੀ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ

ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਆਦਿਵਾਸੀ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖਾਣਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬਾਹਰੋਂ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜਣ, ਝਾੜੂ-ਪੋਚਾ ਲਾਉਣ ਵਰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਂਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਕ 8-9ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਆਦਿਵਾਸੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਹੇਡਰੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇੱਕ ਜੋੜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੁੜੀ ਦਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਮਾਮਲਾ ਰਫ਼ਾ-ਦਫ਼ਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੁੜੀ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਦੇਹ-ਵਪਾਰ ਵੀ ਪਨਪਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਆਦਿਵਾਸੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਹ-ਵਪਾਰ ਵੱਲ ਧੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਖਾਣ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਿੰਨੇ ਸੱਚ?

ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਜਾਗੜ੍ਹ ਖਾਣ ਰਾਹੀਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਝੂਠੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੋਹਗਾਓ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇਵਸਾਏ ਆਤਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ‘ਅਸੀਂ ਆਦਿਵਾਸੀ ਜੰਗਲ-ਪਹਾੜਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਹਾਂ। ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸਾਡੇ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਕੇ ਖਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਥਾਨਕ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ।’

ਪਿੰਡ ਕਾਲਸਨਾ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਐਵਾਰਡ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਫ਼ੈਸਲਾ

ਕਕਾਰਾਂ ਕਰ ਕੇ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ‘ਚ ਵੜਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਸਰਪੰਚ

“Equality and justice”
Patiala 23 August
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਾਲਸਨਾ ’ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾਨ ਪਾ ਕੇ ਲਾਲਾ ਕਿਲ੍ਹੇ ’ਚ ਵੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਮਤਾ ਪਾ ਕੇ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਵੱਡਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਕਾਲਸਨਾ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਐਵਾਰਡ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸਾਡੇ ਕਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀ ਐਵਾਰਡ ਕੀ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ‘ਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਸੀ।

ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਖੇ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਕਾਲਸਨਾ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇਨਵੀਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਸ੍ਰੀ

ਜੇ ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਵੱਛਤਾ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ , ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦਾ ਇਜਲਾਸ ਬੁਲਾ ਕੇ ਐਵਾਰਡ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹੋ ਅਜੇਹੇ ਐਵਾਰਡ ਕੀ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਕਰੀਬ ਅੱਠ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਤੇ

ਤੇ ਦਸਤਕ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਅਮਿਤੋਜ ਮਾਨ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹਮੀਰ ਲੁਬਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਵਤੀਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿੰਦਣ ਯੋਗ ਹੈ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਸਾਬਾਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਐਡਾ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਇਆ ਹੈ।

“Equality and justice”
Patiala 23 August
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਅੱਜ ਮਿਤੀ 23/8 /2025 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ 1429 ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਮਾਰਗ ਲਾਹੌਰੀ ਗੇਟ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਸਿਆ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ

ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ; ਦਿਵਿਆਂਗ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੇਟ

“Equality and justice”
Patiala 23 August
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿਵਿਆਂਗ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ

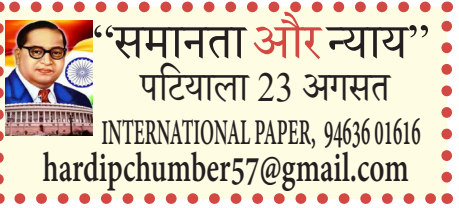
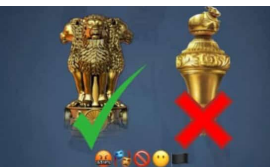

ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਵਨ ਯੱਗ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ 17 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖ਼ੁਨਦਾਨ

ਕੈਂਪ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫਾਰਮ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਬਾਰੇ ਡਾਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਪਰਿਵਾਰਕ

ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਆਏ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਸਮੁੱਚੀ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਪਾਲ,ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ,ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਗੂ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡੂ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਿਆਨ,ਪ੍ਰਦੀਪ ਪਨੇਸਰ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਣਕੂ,ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲ ਆਦਿ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ !

ਦਿਵਿਆਂਗ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਵਿਆਂਗ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਰਾਤ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਾ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

महाड़ सत्याग्रह परिषद कार्यक्रम

दिनांक 26 दिसंबर, 1927 (कल के भाषण का अगला भाग)

सही मायनों में समाज में क्रांति लाने के लिए यह कार्य शुरू किया

गया है। केवल मीठे शब्दों के मधुर स्वरों से मोह में पड़े मन को समझाने के लिए बस यह सब किया जा रहा है, ऐसा कोई भी ना समझे। इस कार्य को भावना का सहारा है और वह भावना इस कार्य को आगे बढ़ाने वाली शक्ति है। इसलिए इस कार्य की गति को रोकना अब किसी के लिए संभव नहीं। यह सामाजिक क्रांति शांतिपूर्ण तरीके से पूरी हो ऐसी में इस जगह जग के नियंता से प्रार्थना करता हूँ। और यह समाज क्रांति शांतिपूर्ण ढंग से संपूर्ण हो इसकी जिम्मेदारी हमसे अधिक हमारे प्रतिपक्ष पर अधिक है इस बारे में किसी को शक नहीं हो सकता। समाज में आने वाली यह क्रांति अत्याचारी होगी या अनत्याचारी, यह पूरी तरह स्पष्ट लोगों के बताव पर निर्भर करता है 1789 की फ्रांसिसी राष्ट्रीय सभा को अत्याचार करने के लिए जो लोग दोषी ठहराते हैं, वे एक बात भूलते हैं कि फ्रांसिसी राष्ट्रीय सभा के साथ फ्रांस देश के राजा ने अगर छलकपट भरा व्यवहार नहीं किया होता तो और वरिष्ठ प्रजा ने यदि विरोध नहीं किया होता और ना ही परायों की मदद लेकर उसे दबाने की कोशिश का पाप नहीं किया होता तो इसे क्रांति की राह में अत्याचार नहीं करने पड़ते। समाज की वह क्रांति शांतिपूर्ण ढंग से पूरी होती। हमारे प्रतिपक्ष से भी हमारा यही कहना होता है कि आप हमारा विरोध ना करें। पराए सरकार या पराए धर्म की मदद लेकर इस पर हमला, इसे कुचलने का प्रयास मत कीजिए। शास्त्रों से पल्ला झाड़ लीजिए, न्याय के अनुसार चलें, हम आपको यकीन दिलाते हैं कि हम यह कार्यक्रम शांतिपूर्ण ढंग से ही पूरा करेंगे।

डॉक्टरसाहेब का भाषण पूरा होने के बाद जो प्रस्ताव पारित किया

गया, उसका मसौदा इस प्रकार था

पहला प्रस्ताव

हिंदुओं के जन्मसिद्ध अधिकारों का घोषणा-पत्र

इस सभा की यह पक्की राय है कि समकालीन हिंदु समाज इस बात का पक्क सबूत है कि सामाजिक अन्याय, धार्मिक ग्लानि, राजनीतिक अवनति और आर्थिक गुलामी के कारण राष्ट्र की कैसे अवनति होती है। बहुजन समाज ने यह जानने की तत्परता कभी नहीं दिखाई कि मनुष्यमात्र के जन्मसिद्ध अधिकार क्या हैं? और मनुष्यमात्र के इन जन्म सिद्ध अधिकारों को अक्षुण्ण रखने की जिम्मेदारी भी कर्तव्य निष्ठता से निभाई नहीं तथा स्वार्थ-लालच में लिप्त लोगों के षड्यंत्रकारी कारनामों का भंडाफोड़ कर, उन पर अंकुश लगाया नहीं, उनकी करतूतों की रोकथाम की नहीं, और यही हिंदु समाज की ऐसी घोर दशा होने का कारण बना। अधिकार क्या हैं? संकट के समय उनकी रक्षा कैसे की जा सकती है? आपसी व्यवहार में इस बात का खयाल कैसे रखें कि कोई हमें न कुचल दें? हिंदुओं के जन्मसिद्ध अधिकार क्या हैं, यह जानकारी हिंदुओं के हमेशा सामने रही, इसलिए दुनिया के रक्षक सर्व साक्षी परमेश्वर को गवाह रखते हुए और उसका आशिर्वाद मांगते हुए निम्नलिखित घोषणा-पत्र आज की सभा की ओर से सबकी जानकारी के लिए प्रकाशित कर रहे हैं -

सभी इंसान पैदाइश से समान ही होते हैं और मरने तक वे समान दर्जे के ही रहेंगे। उपयोगिता के नजरिए से ही लोगों में फर्क किया जा सकता है। बाकी समय उनका दर्जा समान होना चाहिए। इसीलिए राज्य के कामों में और सार्वजनिक व्यवहारों में इस सभा की राय में समानता के सिद्धांत पर आँच आने वाली किसी नीति और विचारों को बढ़ावा न दिया जाए।

(ii) राज्य की व्यवस्था और सामाजिक व्यवस्था का अंतिम उद्देश्य यही होना चाहिए कि ये उपरोक्त जन्मसिद्ध मानवी अधिकार कायम रहें। इसलिए हिंदु समाज की विषमतामूलक रचना का और वैसी रचना को स्वीकार करने वाले प्राचीन और आधुनिक ग्रंथों के वचनों के प्रति इस सभा की ओर से तीव्र निषेध व्यक्त किया जाता है।

(iii) सम्पूर्ण जनता ही सभी अधिकारों और सत्ता का उद्गम स्थान है। किसी व्यक्ति का, समुदाय का, या वर्ग का विशिष्ट अधिकार, यदि बहुजन समाज की ओर से वे न दिए गए हों तो अन्य किसी भी आधार पर मान्यता प्राप्त करने के लिए योग्य नहीं हों सकते, भले वे आधार राजनीतिक हों या धार्मिक हों। इसीलिए समाज की व्यवस्था के बारे में श्रुति, स्मृति, पुराण आदि ग्रंथों के प्रति यह सभा तीव्र निषेध व्यक्त करती है।

(iv) हर व्यक्ति अपने जन्मसिद्ध अधिकारों के अनुसार बताव करने के लिए स्वतंत्र है। उस पर अगर सीमा तय की जाए, तो वह इतनी ही डाली जा सकती है कि वह दूसरे व्यक्ति के लिए उसका उसी प्रकार के जन्मसिद्ध अधिकार का उपभोग करने का उसे अवसर मिले। यह सीमा लोगों द्वारा तैयार किए गए कानूनों से तय की जाए। धर्मशास्त्र या अन्य किसी भी आधार से उसे तय नहीं किया जाए। उसके लिए अष्टाधिकार जैसे मामलों की तरह, विभिन्न जातियों में

तय की गई असमान व्यवस्था का यह सभा अधिकार करती है।

(v) समाज के लिए घातक होने वाली बातों पर ही कानूनन पाबंदी लगाई जाए। कानून में जिस बात पर पाबंदी नहीं लगाई गई हो, उसे करने की आजादी हर किसी को हो। उसी प्रकार कानूनन जो बातें करना आवश्यक नहीं माना गया है, उन बातों को करने पर किसी को विवश नहीं किया जा सकता। इसीलिए सड़कों का सार्वजनिक पनघटों का और मंदिरों आदि का सभी लोगों द्वारा प्रयोग करने पर पाबंदी न लगाई जाए। इसके लिए यह सभा समझती है कि इस तरह की पाबंदियां लगाने वाले लोग सुव्यवस्थित समाज रचना के और न्याय के दुश्मन हैं।

(vi) कानून यानी किसी एक वर्ग द्वारा तय किए गए बंधन नहीं। वह किस प्रकार का हो, यह तय करने का अधिकार सारी जनता को अथवा उसके प्रतिनिधि को होना चाहिए। कानून सुरक्षा संबंधी हो या प्रशासनिक वह सब पर एक-सा लागू हो। समता की नींव पर समाज रचना करनी होती है। इसलिए मानसमान अधिकार और व्यवसाय आदि के बारे में जाति का अडंगा बीच में नहीं आना चाहिए। भेदाभेद केवल व्यक्ति के गुणभेदों के कारण ही हों, उसके जन्म के कारण न हों। इसके लिए प्रचलित जातिभेद पद्धतियों का और उनके साथ आने वाली विषमताओं तथा विभाजन के प्रति यह सभा तीव्र निषेध व्यक्त करती है।

प्रस्ताव प्रस्तुत कर्ता डाक्टर सीताराम नामदेव शिवतरकर

समर्थन किया - रा. भाऊ कृष्णा गायकवाड़

पुष्टि की - रा. एन. टी. जाधव

अनुमोदन दिया : श्रीमती गंगाबाई सावंत

दूसरा प्रस्ताव

शूद्र जातियों की अवमानना करने वाली, उनके विकास को रोकने वाली, उनके आत्मबल को नष्ट कर उनकी सामाजिक, राजनीतिक और आर्थिक गुलामी कायम करने वाली, बातों को नुकसानदेह जान कर उन छल-कपट भरे हथकण्डों को मनुस्मृति में आगे दिए जा रहे हैं, विभाजन कभी ध्यान में रखते हुए तथा उन पर हिंदु मात्र के जन्मसिद्ध हकों के घोषणा-पत्र में सम्मिलित किए गए तत्वों के साथ तुलना करते हुए यह ग्रंथ धर्मग्रंथ इस पवित्र नामकरण के लिए अयोग्य हैं, इस राय को व्यक्त करने हेतु, लोगों के बीच फूट डालने वाले और इंसानियत का कत्ल करने वाले धर्मग्रंथ का यह सभा दहन विधि कर रही है।

प्रस्ताव के प्रस्तुत कर्ता - श्री गंगाधर नीलकंठ सहस्त्रबुद्धे

समर्थन किया - रा. राजभोज

पुष्टि की - रा. थोरात

(सूचना - इस प्रस्ताव में जो वचन कहे गए उन्हें अगले अंक में प्रकाशित किया जाएगा। सम्पादक, “बहिष्कृत भारत”)

तीसरा प्रस्ताव

हिंदू धर्म के सभी लोगों को एकवर्णीय माना जाए। हिंदू के नाम से इस वर्ग को संबोधित किया जाए और पहचाना जाए। परिषद के मतानुसार ब्राह्मण, क्षत्रिय, वैश्य, शूद्र आदि वर्गों के नामों से या महार, मांग आदि जाति पर आधारित संज्ञाओं से खुद को अथवा औरों को संबोधित करने पर कानूनन पाबंदी लगाई जाए। जरूरत हो तो व्यवसाय

पर आधारित शिंपी (दर्जी), सोनार (सुनार), माली आदि कहलाना और मराठा, कोकणस्थ (कोकण के रहने वाले), देशस्थ (देश के रहने वाले) आदि प्रांत निर्देशक अथवा देश निर्देशक नाम उपयोग में लाने में कोई ऐतराज नहीं।

प्रस्ताव के प्रस्तुतकर्ता - डाक्टर कोंडीराम खोलवडीकर

अनुमोदक - श्री सुबेदार घाटगे

पुष्टि की - डाक्टर निर्मल गंगावणे

दोबारा अनुमोदन दिया - धोंडिराम नारायण गायकवाड़

चौथा प्रस्ताव :

परिषद की राय है कि

(1) धर्माधिकारी की संस्था को लोगों के मतों के अनुसार चलने वाली और लोगों द्वारा नियुक्त की जाने वाली बनाई जाए।

(2) इस पेशे को स्वीकारने को तथा उसके लिए खुद को लायक बनाने का हक और अवसर हर हिंदु को मिले।

(3) धर्माधिकारियों की परीक्षा ली जाए और तदुपरांत उन्हें प्रमाण-पत्र दिए जाएं। प्रमाण-पत्र न मिलने वाले किसी भी व्यक्ति को धर्माधिकारी कहलाने की अथवा उससे संबंधित विधि - कर्म करने की कानूनन मनाही की जाए।

(4) ग्राम धर्माधिकारी, तहसील धर्माधिकारी और प्रांत धर्माधिकारी इस तरह धर्माधिकारियों की योजना की जाए।

(5) ऊपर बताए अनुसार नियुक्त किए गए अधिकारी को धार्मिक विधियां पूरी करने के लिए दक्षिणा या अन्य तरह का मेहनताना या पुरस्कार देने का अधिकार न हो। उसकी जगह सभी विभागों के अधिकारी वर्ग के अनुसार इस विभाग के छोटे बड़े अधिकारियों को भी सरकारी नौकर माना जाए, और उन्हें सरकार की तरफ से योग्य वेतन दिया जाए।

प्रस्ताव प्रस्तुतकर्ता - रा. पतित पावन दास बुवा

अनुमोदन किया - रा. गिरिजाशंकर शिवदास

पुष्टि की रा. चावरे मास्तर,

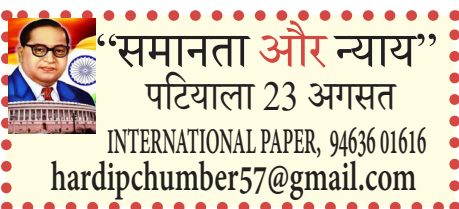
दोबारा अनुमोदन दिया - रा. राधो नारायण वनमाली

इस प्रस्ताव पर बेहद विचारोत्तेजक और मन को बांध लेने वाले भाषण हुए।

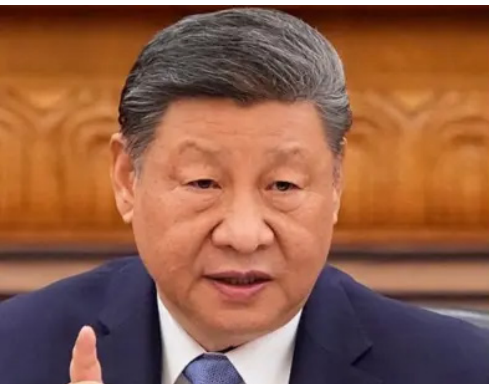
सत्याग्रह सभा में मनुस्मृति की दहनभूमि तैयार करने के लिए दो दिनों से छह कारीगर मेहनत कर रहे थे। छह इंच गहरा और करीब डेढ़ फीट चौड़ा और लंबा गड्ढा खोद कर उसे चंदन की लकड़ियों से भर दिया गया। चार कोनों में चार फीट लंबाई वाले चार खंबे खड़े किए गए थे। तीन तरफ से पताकाएं लगाई गई थीं, जिन पर “मनुस्मृति की दहनभूमि”, “अस्पृश्यता नष्ट करो”, “पुरोहितवाद को दफना दो” आदि नारे लिखे गए थे। दिनांक 25 दिसंबर, 1927 को रात नौ बजे बापूसाहब सहस्त्रबुद्धे तथा अन्य पांच-छह अस्पृश्य साधुओं के हाथों इस दहनभूमि पर “मनुस्मृति” की किताब रख कर उसे जलाया गया।

इसके बाद पहले दिन का कामकाज खत्म हुआ।

चीन क्या भारत के लिए अमेरिका की जगह ले सकता है?

“चुप्पी या समझौता करने से धौंस जमाने वालों का हौसला बढ़ता है. बहुपक्षीय व्यापार व्यवस्था को बनाए रखने के लिए चीन भारत के साथ मजबूती से खड़ा रहेगा.” भारत में चीन के राजदूत शू

फ्रेडॉन्ग ने भारत पर लगने जा रहे 50 प्रतिशत अमेरिकी टैरिफ के खिलाफ यह बात कही है, जो 27 अगस्त से लागू होंगे.

जानकारों का मानना है कि भारत में किसी विदेशी राजनयिक की ओर से किसी तीसरे देश के बारे में यह टिप्पणी असामान्य है.

चीनी राजदूत की ओर से यह बयान ऐसे समय में आया है जब कुछ दिन बाद चीन में शंघाई सहयोग संगठन (एससीओ) की बैठक होने जा रही है. इस बैठक में भारत के प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी भी हिस्सा लेंगे. हालांकि, अमेरिका ने चीनी राजदूत के बयान पर

कोई आधिकारिक प्रतिक्रिया नहीं दी है.

‘भारत और चीन एशिया के डबल इंजन’

अमेरिकी टैरिफ के खिलाफ आवाज उठाने वाले देशों में चीन का नाम सबसे आगे है. दोनों देशों के बीच तलखी इतनी बढ़ गई थी कि अमेरिका ने चीनी सामानों पर 145 प्रतिशत और चीन ने

अमेरिकी उत्पादों पर 125 फ्रीसदी का टैक्स लगा दिया था.

फिर मई, 2025 में जेनेवा में हुई बैठक में व्यापार समझौते के तहत दोनों देशों ने टैरिफ को कम कर दिया था. हालांकि, इसके बावजूद दोनों देशों के बीच टैरिफ का मसला पूरी तरह सुलझा नहीं है.

गुरुवार को चीन ने एक बार फिर अमेरिका के खिलाफ आवाज उठाई लेकिन इस बार

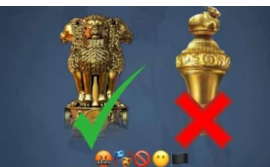
उसने विदेशी धरती यानी भारत को चुना.

शू फ्रेडॉन्ग ने अमेरिका की तुलना एक ‘धमकाने वाले देश’ से करते हुए कहा कि वह लंबे समय से मुक्त व्यापार से फ़ायदा उठा रहा है, लेकिन अब वह दूसरे देशों से ‘अधिक क्रीमते’ मांगने के लिए टैरिफ को ‘सौदेबाजी के हथियार’ के रूप में इस्तेमाल कर रहा है.

शू ने कहा, “अमेरिका ने

भारत पर 50 प्रतिशत तक टैरिफ लगाया है और इससे भी अधिक टैरिफ लगाने की धमकी दी है. चीन इसका कड़ा विरोध करता है. चुप्पी से धौंस जमाने वालों का हौसला बढ़ता है.”

उन्होंने दोनों देशों को एशिया में आर्थिक विकास का ‘डबल इंजन’ बताया और कहा कि भारत और चीन के बीच एकता से पूरी दुनिया को फ़ायदा होगा.

तेलंगाना: अंतरजातीय विवाह के बाद दलित परिवार का गाँव में सामाजिक बहिष्कार, कार्रवाई न करने पर पुलिस पर सवाल

नालगोंडा के चित्याला मंडल में अंतरजातीय विवाह के बाद दलित परिवार का कथित सामाजिक बहिष्कार, आरोपियों पर SC/ST एक्ट के तहत केस दर्ज करने की माँग।

नालगोंडा (तेलंगाना): चित्याला मंडल में एक अंतरजातीय विवाह के बाद सामाजिक बहिष्कार का मामला सामने आया है। बताया जा रहा है कि अप्रैल महीने में एक दलित युवक ने यादव समुदाय की युवती से विवाह किया, जिसके बाद विवाद खड़ा हो गया।

शादी के बाद यह दंपति गाँव छोड़कर दूसरे इलाके में रहने लगा। लेकिन 16 अप्रैल को

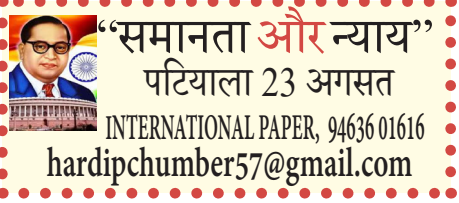

यादव समुदाय के लोगों ने कथित रूप से एक पंचायत बुलाई और बैठक में यह प्रस्ताव पारित किया कि उस दलित परिवार को अब गाँव में ढोलकिया, मजदूर या डाइवर के तौर पर काम पर नहीं रखा जाएगा।

नागार्जुन ने यह भी कहा कि चित्याला मंडल में दलितों पर हिंसा और उत्पीड़न की घटनाओं पर पुलिस ने अब तक कोई कार्रवाई नहीं की है।

उन्होंने बताया कि इस संबंध में चित्याला थाने में शिकायत दर्ज कराई गई, लेकिन पुलिस ने ठोस कदम नहीं उठाए। इसके अलावा, उन्होंने चित्याला के सब-इंस्पेक्टर को एक ज्ञापन भी सौंपा है, जिसमें आरोपियों के खिलाफ एससी/एसटी (अत्याचार निवारण) अधिनियम के तहत मुकदमा दर्ज करने की माँग की गई है।

स्लाइट लोंगोवाल में राष्ट्रीय शिक्षा नीति 2020: व्यावसायिक, तकनीकी और सामान्य शिक्षा के एकीकरण पर कार्यशाला का आयोजन

लोंगोवाल, 23 अगस्त (जगसीर सिंह)

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी के राष्ट्रीय शिक्षा नीति (एनईपी) 2020 के दृष्टिकोण को समझने के लिए, संत लोंगोवाल इंजीनियरिंग एवं प्रौद्योगिकी संस्थान (स्लाइट), लोंगोवाल ने “व्यावसायिक शिक्षा का तकनीकी और सामान्य शिक्षा के साथ एकीकरण” विषय पर दो दिवसीय कार्यशाला का आयोजन किया। यह कार्यक्रम निदेशक, प्रो. (डॉ.) मणिकांत पासवान के दूरदर्शी नेतृत्व में आयोजित किया गया।

कार्यशाला का शुभारंभ देवी सरस्वती को समर्पित पारंपरिक दीप प्रज्ज्वलन समारोह के साथ हुआ। पंजाब केंद्रीय विश्वविद्यालय के कुलपति प्रो. (डॉ.) आर.पी. तिवारी ने मुख्य

अतिथि के रूप में कार्यक्रम की शोभा बढ़ाई और स्लाइट के निदेशक प्रो. (डॉ.) मणिकांत पासवान, कुलसचिव श्री हरि मोहन अरोड़ा, डीन प्रो. आर.के. मिश्रा, डॉ. जगराम और डॉ. इकबाल ने उनका गर्मजोशी से स्वागत किया।

सभा को संबोधित करते हुए, प्रो. (डॉ.) आर.पी. तिवारी ने व्यावसायिक शिक्षा को मुख्यधारा की शिक्षा के साथ एकीकृत करने की आवश्यकता पर बल दिया और कहा कि एनईपी 2020 का उद्देश्य छात्रों को न केवल डिग्री धारक बनाना है, बल्कि कौशल-उन्मुख पेशेवर भी बनाना है जो भारत की वैश्विक प्रतिस्पर्धा में योगदान देने में सक्षम हों।

आत्मनिर्भर भारत की असली पहचान है जो एनईपी 2020 से आया है, यही कदम हमको आत्मनिर्भर भारत 2047 बनाएगा। उन्होंने कहा कि व्यावसायिक प्रशिक्षण का एकीकरण छात्रों को सैद्धांतिक ज्ञान के साथ-साथ व्यावहारिक कौशल से भी सशक्त बनाएगा। यह उद्योग की आवश्यकताओं और शैक्षणिक उत्पादन के बीच की खाई को पाटेगा, जिससे हमारे युवा नौकरी चाहने वालों के बजाय नौकरी देने वाले बनेंगे।” इस समय डॉ. जगराम जी ने विद्यार्थियों के चरित्र निर्माण पर जोर दिया और श्री इकबाल जी ने भारत के भविष्य में पंजाब के अहम रोल की बात की।

समागम का समापन मुख्य अतिथि को उनकी बहुमूल्य अंतर्दृष्टि और उपस्थिति के लिए धन्यवाद ज्ञापन और प्रशंसा चिह्न भेंट करने के साथ हुआ।

ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

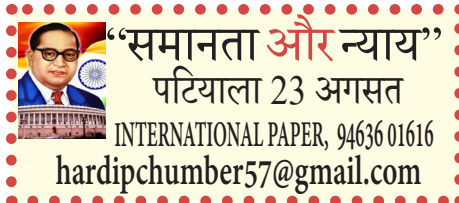
“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ -ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਜ ‘ਪੰਚਸ਼ੀਲ’ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ‘**ਮਨ ਦੀ ਸਮਾਧੀ**’ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. **ਆਹਿੰਸਾ**- ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
2. **ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
3. **ਵਿਬਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
4. **ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ**- ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ, ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
5. **ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ

पहली बार रेलवे के 5 सबसे ताकतवर विभागों को लीड कर रही ये महिला अफसर!

भारतीय रेलवे में महिलाओं की बढ़ती ताकत का प्रमाण

हैदराबाद: दक्षिण मध्य रेलवे (SCR) ने महिला सशक्तिकरण की एक नई मिसाल कायम की है। ज़ोन के इतिहास में पहली बार पांच सबसे महत्वपूर्ण और जटिल विभागों की कमान महिला अधिकारियों के हाथों में है। यह एक ऐतिहासिक उपलब्धि है जो न केवल संगठन में महिलाओं की बढ़ती ताकत को दर्शाती है, बल्कि लाखों यात्रियों की सेवा और सुरक्षा सुनिश्चित करने में उनके नेतृत्व कौशल को भी रेखांकित करती है।

ये पांच विभाग - परिचालन (Operating), वाणिज्यिक (Commercial), सुरक्षा (Security), चिकित्सा (Medical) और वित्त (Finance)- रेलवे की रीढ़ की हड्डी माने जाते हैं, जिनके सुचारू संचालन के लिए असाधारण नेतृत्व और दक्षता की आवश्यकता होती है।

के. पद्माजा (आईआरटीएस - 1991 बैच) - प्रिंसिपल चीफ ऑपरेशंस मैनेजर

श्रीमती पद्माजा ने जनवरी 2025 में SCR की प्रिंसिपल चीफ ऑपरेशंस मैनेजर का पदभार संभाला। उनका विभाग ज़ोन में ट्रेनों के परिचालन की योजना बनाने और यात्री-माल गाड़ियों की सुरक्षित, कुशल और समय पर Movement सुनिश्चित करने में अहम भूमिका निभाता है। उनके नेतृत्व में, वर्तमान वित्तीय वर्ष (2025-26) में जुलाई तक, ज़ोन ने 49 मिलियन टन माल ढोकर 4,601 करोड़ रुपये का राजस्व अर्जित किया है। साथ ही, छुट्टियों के मौसम में यात्रियों की सुविधा के लिए 1,117 विशेष ट्रेन ser-vices भी चलाई गई हैं।

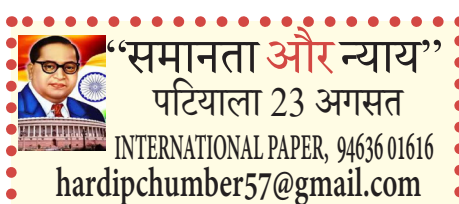
इती पांडे (आईआरटीएस - 1998 बैच) - प्रिंसिपल चीफ कमर्शियल मैनेजर

श्रीमती इती पांडे ने 2 अगस्त, 2025 को यह पदभार संभाला। वाणिज्यिक विभाग टिकटिंग, आरक्षण, यात्री सहायता, स्टेशन प्रबंधन और राजस्व उत्पादन जैसी critical services के लिए जिम्मेदार है। श्रीमती पांडे एक प्रख्यात व्यक्तित्व हैं, जिन्हें रेल मंत्री राजभाषा रजत पदक (जून 2025) और ‘ब्यूरोक्रेट्स एनुअल लिस्ट 2024’ में 24 बदलाव लाने वाले ब्यूरोक्रेट्स में शामिल किया गया है। वह एक मैराथन धावक भी हैं और 2023 में दक्षिण अफ्रीका में 88 किलोमीटर की कठिन ‘कमरेड्स मैराथन’ को महज 11 घंटे 47 मिनट में पूरा करने वाली एकमात्र महिला सिविल सेवक हैं।

अरोमा सिंह ठाकुर (आईआरपीएफएस - 1993 बैच) - इंस्पेक्टर जनरल-कम-प्रिंसिपल चीफ सिक्योरिटी कमिश्नर

श्रीमती ठाकुर जुलाई 2023 से ज़ोन की रेलवे सुरक्षा बल

मंडियाला गैस कांड में जो बच गए हैं, उन्हें कम से कम जीने तो दो: तलवाड़

होशियारपुर, 23 अगस्त (तरसेम दीवाना) मंडियाला में बीती रात हुआ हादसा बेहद दुखद था और ‘एस मोके’ सिविल अस्पताल होशियारपुर की तरफ से अच्छा प्रबंध किया गया था लेकिन उसके बाद जिस तरह से मरीजों की जान से खिलवाड़ किया जाने लगा, वह चिंता का विषय है। यह

परवाह कि बिना सिर्फ अपने फोटो सेशन के लिए मरीजों की जान जोखिम में डाल रहे हैं। तलवाड़ ने कहा कि अस्पताल में राजनेताओं के इस तरह के हस्तक्षेप से जहाँ डॉक्टरों को इलाज करने में मुश्किलों का सामना करना पड़ा है और आगे भी करना पड़ेगा, वहीं मरीजों की जान भी जोखिम में पड़ सकती है। तलवाड़ ने कहा कि डॉक्टरों इन सब बातों को समझते हुए भी राजनीतिक दबाव में इन

लोगों की बातें मानने को मजबूर हैं। उन्होंने कहा कि भविष्य में ऐसा न हो, इसके लिए निर्णय लिया गया है, इसलिए इस संबंध में माननीय उच्च न्यायालय में रिट दायर की जाएगी।